

DOKTOR REŞİT GALİP

Cepheden cepheye koştu. Yaralandı, hastalandı; vatana hizmette bir adım geri durmadı. 23 Nisan 1933 sabahı Andımızı yazdı. Çocuklarımıza armağan etti

“Öğrenci Andı “nın yazılış öyküsünü Atatürk’ün manevi kızı Prof. Dr. Afet İnan, hatıralarından şöyle anlatır: “1933 yılının 23 Nisan Çocuk Bayramı idi. O heyecanla Çankaya köşküne geldiği vakit, Atatürk’ün yanında bana bir kâğıt uzattı ve şunları anlatmaya başladı. ‘Sabahleyin

ilk bayramlaşmayı kızlarımla yaptım. Onlara bir şeyler söylemek istediğim vakit, bir and meydana çıktı. İşte Cumhuriyetimizin 23 Nisan çocuklarına armağanı’ dedi.” (Prof. Dr. Afet İnan, Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler, 1981, s.213)

‘Varlığım Türk varlığına armağan olsun’

Hayatı

1893 yılında Rodos adasında doğan Reşit Galip, ilk öğrenimini burada yaptı. İzmir İdadisi ve İstanbul Tıbbiye’yi bitirdi (1917). Akil Muhtar Bey’in yardımcısı olarak mesleğe başladı. Öğrenciyken gönüllü olarak Teşkilat-ı Mahsusa içinde Balkan ve I. Dünya savaşlarına katıldı. Gazi oldu. Gazete ve dergiler yayımladı. 1919’da Anadolu’ya geçti; Kütahya’nın

Tavşanlı kazasında halk sağlığı üzerine çalışmalar yaptı, pratik bilgiler içeren kitaplar yazdı: Çocuk Bakımı, Sıhhati Koruma, 4 Azgın Canavar, İnsan bedeni ve yiyecekler, Köy Muallimleri ile Münasebetler. Ayrıca Atatürk’ün 1931 yılında yazımıyla ilgilendiği dört ciltlik Lise Tarih kitabına da katkı sundu. Türk Ocakları’nda yöneticiydi. Son çalışması Hititler üzerineydi. (Yedi Gün, 14 Haziran 1933, s.10-12)

1967

Efelerle birlikte

Galip Bey, işgal sonrası Kütahya Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti’nin kurulması için uğraştı. İttihatçılar içindeki Milliyetçi Köycü Grubu’ndandı. Kütahya’nın düşman eline geçmesi ile yöreden ayrıldı. Aydın, Denizli, Burdur ve Antalya bölgesinde Kızılay Baştabibi olarak hizmet verdi. Milli Mücadele sırasında Aydın Cephesi’nde gerilla savaşı veren Efelerin emrinde doktorluk görevi yaptı. Göçmen halka gösterdiği şefkat ve yardım eli onu Aydınlı yaptı. Buradan yıllarca vekil seçildi.

'Gururlu Zeybek'

1923 yılında Atatürk'ün Akdeniz gezisi sırasında keşfedildi ve Milletvekili yapılarak genç yaşta Bakan olmasının yolu açıldı. Mersin'deki karşılama sırasında Atatürk'e 'Sen' diye hitap etmesi, Atatürk'ün hoşuna gitmişti. O konuşmada, "Senin asıl büyüklüğün, bütün o büyüklüklere rağmen, milletin ferdiyim diye övünmendir!" demişti. Dik başlı ve gururlu olan Galip Bey'in, Atatürk'le bile tartışmalara girdiği ve birgün yemekte onu kızdırarak masadan kalkmasına neden olduğu hep anlatılır. O olayda Galip Bey, "Burası halkın sofrasıdır" diyerek masadan kalkmaması üzerine Gazi Paşa masayı terketmiştir. Yaptığından pişman olunca da ertesi günü Gazi Paşa'dan özür dilemiştir. Atatürk onu evladı gibi severdi. Tıpkı genç yaşta ölen Milli Eğitim Bakanı Mustafa Necati gibi. Zaten mezarı onun yanına yapıldı.

Evi kütüphane gibiydi

1925 yılında Aydın Milletvekili olarak Meclis'e giren Reşit Galip Bey, çeşitli komisyonlarda görev yaptı. Şeyh Said İsyanı sonrası kurulan İstiklâl Mahkemesi'nde hâkimdi. Üç dönem Aydın Milletvekili olarak aktif görevler üstlendi. 19 Eylül 1932 günü Esat Bey'in istifası üzerine Milli Eğitim Bakanı oldu. Üniversite reformu, köy okullarının yaygınlaştırılması ve sınıf sayısının 5'e çıkarılması, köy

pansiyonlarının kurulması, Halkevleri onun eseridir. Ayrıca Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti ve Türk Dili Tetkik Cemiyeti'nin kuruluşlarında etkin görev aldı. Okumayı çok severdi, tarihe ve dil çalışmalarına da meraklıydı. Hayatının en mesut anı, 26 Ağustos taarruzunu duymasıydı. O gün için "Bir Türk için bugünden büyük gün var mıdır?" der.

1967

Genç yaşta kaybettik

İstanbul Moda önünde geçirdiği deniz kazası sonrası Keçiören'deki bağ evinde tedaviye ve istirahate çekildi. 13 Ağustos 1933 günü Bakanlık görevinden ayrıldı. Tedavisi sırasında zatürreeye yakalanarak kurtulamadı. Zaten dönemin illet hastalığı tüberkülozdu. 5 Mart 1934 günü 41 yaşında hayata gözlerini yumdu. Kitapları içinde son uykusuna daldı. Üzerinde eski bir yorgan vardı. Ölümünden sonra Atatürk, ailesine bir ev satın aldı.
